

A **Bak és Vidéke Takarékszövetkezet** (a továbbiakban: Takarékszövetkezet) a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi 137/A §, valamint a hitelintézetek nyilvánosságra hozatali követelményének teljesítéséről szóló 234/2007. (IX. 4.) Korm. rendeletben előírtaknak – a belső szabályzatában meghatározott lényeges információk nyilvánosságra hozatalával - a következők alapján tesz eleget:

A Takarékszövetkezet a nem lényeges információt és a védett, vagy bizalmas információt nem köteles nyilvánosságra hozni.

Nem minősül lényegesnek az az információ, amelynek elhagyása számottevően nem befolyásolja a nyilvánosságra hozott adatok tartalmát, továbbá nem tartozik a Számviteli törvényben és a Takarékszövetkezet számviteli politikájában meghatározott lényeges események, folyamatok közé, valamint az összege sem éri el a lényegességi küszöböt.

Védett információnak tekintendő az olyan információ, amelynek nyilvánosságra hozatala a Takarékszövetkezet versenypozícióját ronthatja, vagy amelynek a versenytársak tudomására jutása a Takarékszövetkezet termékei vagy rendszerei fejlesztésére fordított befektetéseinek az értékét csökkentheti.

Bizalmas információnak minősül az olyan információ, amelynek tekintetében a Takarékszövetkezetet titoktartási kötelezettség terheli ügyfele vagy harmadik személy felé.

a)A kockázatkezelési elvek, módszerek:

A Takarékszövetkezet (a továbbiakban: Takarékszövetkezet) mindenkor úgy alakítja kockázatvállalását, kockázatkezelési és a belső tőke megfelelés értékelési folyamatát, hogy az ne veszélyeztesse a biztonságos működését.

A főbb követelmények a következők:

1. A számítások alapján meghatározott belső tőkeszükségletnek mindig megfelelő tőkeöbbletet kell biztosítani a szabályozás által meghatározott minimális tőkekövetelmény felett (*Biztonságos működés elve*).
2. A kockázatkezelési módszerekért, a kockázatok mértékének behatárolásáért, figyeléséért és jelentéséért felelős személyek nem végezhetnek olyan tevékenységet, amelyek az érintett kockázatokat hordozó üzleti tevékenységgel vagy azt támogató tevékenységekkel összefüggnek. (*Összeférhetetlenség elve*)
3. A Takarékszövetkezet kockázatokat csak a belső szabályokban meghatározott keretek között és mértékig vállal. (*Óvatosság elve*)
4. A Takarékszövetkezet minden lényeges kockázatát azonosítja, méri, figyeli és jelentést készít róluk. A számszerűsíthető kockázatokat limitekkel és a szükséges belső kontrollokkal kezeli, a nem-számszerűsíthető kockázatoknál kontrollokat alkalmaz és a kockázatok alakulásáról rendszeres jelentést készít. (*Lényeges kockázatok kezelésének elve*)
5. A kockázatkezelési módszereknek és kontrolloknak, és a kockázatkezelés költségeinek arányban kell állni a kockázat mértékével, bonyolultságával. (*Költség-haszon elve*)

A Takarékszövetkezet kockázati stratégiája a belső tőkeellátottság biztosítására irányul, az üzleti stratégiával összhangban bemutatja a kockázatokkal kapcsolatos általános irányvonalát. A kockázati stratégia tartalmazza a hitelintézet kockázatokhoz és kockázatkezeléshez való viszonyát, és az alábbi témakörökre terjedhet ki:

1) Kockázatvállalási politika:

A Takarékszövetkezet által alkalmazott belső szabályzatai tartalmazzák kockázatvállalási és kockázatkezelési elveket, és mindazokat az előírásokat, kockázatkezelési célokat, amelyeknek az egységes alkalmazását a vezetés az egész intézményen belül elvárja.

Ezek az elvek a következők:

- a prudens kockázatvállalás elve,
- az elfogadott legjobb piaci gyakorlat alkalmazásának elve,
- az összeférhetetlenség kezelésére és elkerülésére kialakított elv, valamint
- az új tevékenységek, üzletágak, termékek indításakor kockázatkezelési szempontjainak figyelembe vétele.

2) Kockázati étvágy, kockázatvállalási hajlandóság:

A Takarékszövetkezet kockázati étvágya, kockázatvállalási hajlandósága azt mutatja, hogy

- milyen típusú és milyen mértékű kockázatot képes felvállalni,
- a felvállalt kockázatból milyen mértékű megtérülés várható,
- rendelkezik-e valamely területen komparatív előnnyel, továbbá
- milyen módon ellenőrzi és jelenti a kockázatokat.

3) Kockázati szerkezet:

A kockázati szerkezet alakulása arra ad választ, hogy a korábbi állapotokhoz képest milyen változások figyelhetők meg a kockázati profilban, és ezt hogyan kezeli a Takarékszövetkezet, belsőleg azonosíthatók-e újabb kockázattípusok, és szükséges-e utánuk pótlólagos tőke képzése. A kockázati szerkezetet a Takarékszövetkezet a tárgyévre, a tárgyévet megelőző időszakra, a jövőre vonatkozóan pedig a stratégiai tervével azonos időszakra dolgozza ki.

4) Kockázatkezelési szervezet:

A Takarékszövetkezet a kockázatok alapos figyelésére, elemzésére kockázatkezelőt alkalmaz, de a kockázatok előzetes kiszűrésében alapvetően az illetékes döntési szinteken lévő személyek is részt vesznek.

A kockázati stratégiát az ügyvezetők közösen készítik el, és az Igazgatóság hagyja jóvá. A kockázati stratégiában foglaltak évente egyszer felülvizsgálatra kerülnek.

A Takarékszövetkezet az alábbi típusú kockázatokra fordít különös figyelmet azzal, hogy a felsorolásban nem szereplő kockázatokat is figyelemmel kíséri és kezeli.

Kockázat: egy tevékenység általánosan elvárt, átlagosan számított eredményéhez képest bekövetkező veszteség lehetősége.

Főbb kockázat típusok:

Hitelezési kockázat – általánosságban annak a kockázata, hogy a hitelintézetnek egy szerződéses partnere felé kitéettsége áll fenn, és a hitelintézetet veszteség érheti a szerződéses partner nem szerződés szerinti teljesítése miatt.

Koncentrációs kockázat – a Hpt. Szerint olyan kockázat, amely az azonos jellemzőkkel bíró ügyfelekkel szemben felmerülő, különböző szerződéses kapcsolatokról fakadó kockázatok együtteséből ered.

Országkockázat - olyan veszteség felmerülésének veszélyét jelenti, melyet az országban bekövetkező valamilyen, az adott ország (kormányzat) által kontrollálható a hitelező/befektető által nem kontrollálható esemény generál (gazdasági, politikai stb.).

Devizaárfolyam kockázat – annak a kockázata, hogy a különböző devizákban lévő nyitott pozíciókból a hitelintézetet veszteség éri a devizaárfolyamok változása miatt.

Kereskedési könyvi pozíciós kockázatok – a kereskedési könyvben nyilvántartott pozíciókkal kapcsolatosan annak a kockázata, hogy az intézményt veszteség éri a piaci kamatlábak vagy a részvényárfolyamok változása kapcsán.

Nem-kereskedési könyvi kamatláb kockázat - azokat jelenlegi, illetve jövőbeni kockázatokat jelenti, amelyek az intézmény jövedelmezőségére, tőkehelyzetére a piaci kamatlábak kedvezőtlen változása esetén hatnak.

A kamatláb kockázat forrásai, fajtái:

- a kamatlábak időbeli változása és a cash-flow-k időbeli változása közötti eltérés (újraárazási kockázat),
- a kamatlábak között fennálló kapcsolatok megváltozása az egyes piacokat, termékeket jellemző hozamgörbék között (bázis kockázat),
- ugyanazon termék, vagy piac vonatkozásában az egyes lejáratú tartományokban a kamatlábak közötti kapcsolatok megváltozása (hozamgörbe kockázat),
- a termékekben rejlő rejtett, kamatlábbal kapcsolatos opciók (opciós kockázat).

Működési kockázat – a nem megfelelő belső folyamatok és rendszerek, külső események vagy a személyek nem megfelelő feladatellátása miatt felmerülő, illetőleg jogszabály, szerződés vagy belső szabályzatban rögzített eljárás megsértése vagy nem teljesítése miatt keletkező, a hitelintézet eredményét és szavatoló tőkéjét érintő veszteség kockázata.

Likviditási kockázat - annak kockázata, hogy az intézmény nem képes kötelezettségeit időben teljesíteni, amikor a fizetés esedékessé válik.

A likviditási kockázatok alapvetően négy kategóriába sorolhatók:

- lejáratú (a lejáratú összhang hiányával összefügg!) likviditási kockázat,
- lehívási (a lejárat előtti tömeges forráskivonás) likviditási kockázat,
- strukturális likviditási kockázat, mely a források megújíthatóságával, a forrásköltség változásával függ össze,
- piaci likviditási kockázat.

A tőkemegfelelés elengedhetetlen része a kockázatok mérése és a kockázatokra elkülönített tőkének a tényleges kockázatokkal történő összevetése. A Takarékszövetkezet rendszeresen végzi a kereskedési könyvi kockázatok, illetve a tevékenység egészében felmerülő árfolyam- és árukockázat szabályozás által megadott módszerekkel történő felmérését, a kockázatokhoz tartozó tőkekövetelmény meghatározását, illetve annak áttekintését, hogy a kimutatott tőkekövetelmény folyamatosan rendelkezésre áll-e.

A Takarékszövetkezetnek azzal is törekszik a kockázatmérésre, hogy a hitelezési tevékenysége keretében a kockázatvállalással járó ügyletek engedélyezésekor a követelését – az általános szabályok szerint – fedezetekkel kell biztosítani.

A hitelbiztosítéki szerződéseknek jogilag érvényesnek és bírósági úton végrehajtható/kikényszeríthetőnek kell lenniük.

A Takarékszövetkezetnél az ügylet fennállása alatt a folyamatos utógondozás végezése kötelező, amelynek keretében többek között a biztosítékok meglétét, állagát is rendszeres időközönként – esetenként helyszínen is – ellenőrizni kell.

A felülvizsgálatkor az ellenőrzésnek ki kell térnie arra is, hogy a biztosíték állaga, értéke forgalmazhatósága vagy jogi státusa nem sérült-e a Takarékszövetkezet hátrányára.

Az adós pozíciójának romlása esetén, illetve fedezet értékének elvonásának vagy csökkenésének megállapításakor azonnal intézkedni kell. (Pótlásról gondoskodni vagy a Ptk-ban lefektetett joggal élni.)

Az előzőekben ismertetettekén túl a kockázatkezelés biztonságát növeli, hogy a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által megismert és elfogadott, az OTIVA közreműködésével kidolgozott módszertan alapján a Takarékszövetkezet koncentrációs ügyfél-, partner-, piaci-, likviditási kockázati limiteket, valamint terméklimitet alkalmaz, továbbá rendszeresen számolja a stressz teszteket.

A Takarékszövetkezet lényegesnek minősít minden olyan kockázati típust,

- amelyből várható vesztesége meghaladja a szavatoló tőkéjének 10 %-át, továbbá
- amelyeket a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete a nyilvánosan közzétett ajánlásaiban a kisintézmények szempontjából lényegesnek tart.

Takarékszövetkezetünk a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által lényeges kockázatot hordozónak minősített tevékenységeket nem végez.

b) Szavatoló tőkével kapcsolatos információk:

(adatok millió forintban!)

- Az alapvető tőke összege: 488,173 mFt.
- A járulékos tőke összege: 125,816 mFt.
- A kiegészítő tőke összege: 0 mFt.

- Az alapvető tőke pozitív összetevői: 495,130 mFt.
- Az alapvető tőke negatív összetevői: 6,957 mFt.

- A járulékos tőke pozitív összetevői: 125,816 mFt,
- A járulékos tőke negatív összetevői: 0 mFt.

- A Hpt. 5.sz. melléklet 13. pontja szerinti korlátozások figyelembevételével meghatározott alapvető és járulékos tőke összege: 613,989 mFt.
- A Hpt. 5.sz. melléklet 14. pontjának c. alpontjában meghatározott levonandó értékek: 0 mFt.
- A Hpt. 5.sz. melléklet 17. pontja szerinti érték: 613,989 mFt.

c) A tőkemegfelelésre vonatkozó információ:

A belső tőkemegfelelés számítás egy olyan eljárás, amely biztosítja azt, hogy mind a felügyelési, mind az irányítási funkciót ellátó vezető testületek

- megfelelően azonosítják, mérik, összesítik az intézmény kockázatait,
- az intézmény kockázati profiljának megfelelő tőkét tart,
- megfelelő kockázatkezelési rendszert működtet és azt folyamatosan fejleszti.

A Takarékszövetkezet által elvégzett belső tőkekövetelmény számítása alapján a jelenlegi szavatoló tőkének **11,74 %-a** a kockázatok fedezésére szolgáló tőkeszükséglet.

A hitelezési kockázatra tekintettel képzett tőkeszükséglet meghatározása az alábbi koncepció szerint történik:

- tőkeszükséglet = kockázattal súlyozott kitettség 8%-a

A Takarékszövetkezet a hitelezési kockázat tőkekövetelményének meghatározását a sztenderd módszerrel végzi.

A kockázattal súlyozott kitettség érték a szavatoló tőkéből le nem vont kitettség - a külön jogszabályban meghatározott - kockázati súllyal szorzott értéke

A sztenderd módszer alkalmazása esetén a kockázattal súlyozott kitettség érték meghatározásakor minden kitettséget be kell sorolni a következő kitettségi osztályok valamelyikébe:

- a) központi kormánnyal vagy központi bankkal szembeni kitettség,
- b) regionális kormánnyal vagy helyi önkormányzattal szembeni kitettség,
- c) közszektorbeli intézménnyel szembeni kitettség,
- d) multilaterális fejlesztési bankkal szembeni kitettség,
- e) nemzetközi szervezettel szembeni kitettség,
- f) hitelintézettel és befektetési vállalkozással szembeni kitettség,
- g) vállalkozással szembeni kitettség,
- h) lakossággal szembeni kitettség,
- i) ingatlannal fedezett kitettség,
- j) késedelmes tétel,
- k) fedezett kötvény formájában fennálló kitettség,
- l) értékpapírosítási pozíció,
- m) kollektív befektetési értékpapírban fennálló kitettség, vagy
- n) egyéb tétel.

A felsorolt kitettségi osztályokba besorolt kitettséghez a 196/2007. (VII.30.) Korm. Rendelet szerinti külön jogszabályban meghatározott kockázati súlyt kell alkalmazni.

A kitettség sztenderd módszer szerint számított értéke

- a) eszköz esetén annak könyv szerinti értéke,
- b) kitettségnek minősülő mérlegen kívüli kötelezettségvállalás esetén a nyilvántartás szerinti értékének egyedileg megképzett kockázati céltartalékkal csökkentett összegének a külön jogszabályban meghatározott ügyletkockázati súllyal megszorított értéke,
- c) származtatott ügylet esetén a külön jogszabályban meghatározott módszerek valamelyike szerinti számított érték, vagy
- d) repóügylet, értékpapír- vagy árukölcsonzési ügylet esetén a külön jogszabályban meghatározott módszerek valamelyike szerinti számított érték.

Hitelezési kockázat mérséklésének eszközeit és a kockázati súlyok alkalmazását a jogszabály részletesen tartalmazza. A Takarékszövetkezetünk a gyakorlatot a jogszabályi keretek figyelembe vételével alakította ki.

Adatok millió forintban!

Sztenderd módszer tőkekövetelménye kitétségi osztályok szerint (összesen) ügyfelekkel szembeni követelés (nettó)	321,204
Központi kormányok és központi bankok	0
Regionális kormányok, vagy helyi önkormányzatok	5,200
Közszektorbeli intézmények	0
Multilaterális Intézmények	0
Nemzetközi szervezetek	0
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	45,497
Vállalkozások	74,910
Lakosság	71,247
Ingatlannal fedezett követelés	86,902
Késedelmes tételek	12,055
Fedezett kötvények	0
Kollektív befektetési értékpapírok	0
Egyéb tételek	25,393

A Takarékszövetkezet hitelezési és felhígulási kockázatának jellemzői a következők:

Késedelmesnek minősül az a 90 napos elmaradással rendelkező kötelezettség, amelynek összege meghaladja

a) lakossággal szembeni kitétség esetén

1. a késedelembe esés időpontjában érvényes legkisebb összegű havi minimálbért, vagy
2. az ügyfél szerződés szerinti összes kötelezettségének kettő százalékát vagy az egy havi törlesztő részletet, és

b) az a) pontban meghatározott kitétségi osztályba tartozó kitétségen kívül bármely más kitétségi osztályba tartozó kitétség esetén

1. a kettőszázötvenezer forintot, vagy
2. az ügyfél szerződés szerinti összes kötelezettségének kettő százalékát.

A késedelmes tételekhez a következő kockázati súlyokat kell rendelni:

(1) A kilencven napot meghaladóan késedelembe esett és lényeges összegű tételnek az (egyedileg) elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értékével csökkentett összegéhez - a (2)-(6) bekezdésben meghatározott eltéréssel - a következő kockázati súlyt kell alkalmazni:

a) százötven százalékot, ha az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke kevesebb, mint a kitétség értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értéke - elismert hitelkockázati fedezettel - nem biztosított részének húsz százaléka,

b) száz százalékot, ha az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább a kitétség értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értéke - elismert hitelkockázati fedezettel - nem biztosított részének húsz százaléka.

(2) A kilencven napot meghaladóan késedelembe esett, lakóingatlanon alapított jelzálogjoggal fedezett kitétség elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értékével csökkentett részéhez száz százalékos kockázati súlyt kell rendelni.

(3) A (2) bekezdéstől eltérően ötven százalékos kockázati súly alkalmazható, ha az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább a kitettség értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értéknek húsz százaléka.

(4) A kilencven napot meghaladóan késedelembe esett, és lakóingatlanok nem minősülő ingatlanon alapított jelzálogjoggal fedezett kitettséghez száz százalékos kockázati súlyt kell rendelni.

(5) A késedelmes tétel fedezettel ellátott részének meghatározása esetében elismert hitelezési kockázat-mérséklő tétel vehető figyelembe.

(6) Ha a késedelmes tétel nem elismert, de a Felügyelet által a negyedik részben meghatározottak szerint megfelelőnek tekintett, hitelkockázat-mérséklő tétellel teljesen fedezett, valamint az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább az értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értéknek a tizenöt százaléka, akkor száz százalékos kockázati súlyt kell alkalmazni.

A hitelminőség romlásának mérése:

A hitelezési kockázat esetében a stressz teszt vizsgálat arra irányul, hogy egy éves időtartam alatt a hitelportfólió minősége külső tényezők hatására hogyan változik, és ennek következtében

- milyen mértékben nő az értékvesztés és céltartalék képzés, és
- milyen mértékben emelkedik a késedelmes követelések mögötti tőkeszükséglet.

A stressz teszt által mért tőkeszükségletet a két tényező eredményének összege adja.

A hitelezési kockázat számításokat a PSZÁF-nak az új tőkemegfelelési követelményekre vonatkozó adatszolgáltatási táblázatai alapján kell számítani több lépésben. A stressz tesztben szerepeltetni kell minden olyan kitettségi osztályt, amelyben a Takarékszövetkezet nettó összkitettsége meghaladja az 5%-ot.

A számításra vonatkozó általános szabályok:

- a) Mérlegen kívüli tételek lehívása - A mérlegen kívüli kötelezettségvállalások összegét csökkenteni kell, és a mérlegen belüliekét ugyanezzel az összeggel meg kell növelni, feltételezve a megnyitott hitelkeretek lehívását, illetve garanciák beváltását.
- b) Ingatlan fedezetek romlása - Az ingatlannal fedezett kitettségek közül a fedezetek elfogadhatóságának romlása miatt át kell sorolni az ingatlannal fedezett kitettségek munkalapján belül a fedezetlen állományba a lakossági, illetve vállalkozói kitettségek közé, attól függően, hogy a kitettség fedezet nélkül melyik kitettségi osztályba tartozna.
- c) Előre rendelkezésre bocsátott és előre nem rendelkezésre bocsátott fedezetek romlása - a garanciák és pénzügyi fedezetek fedezeti értékét 5%-kal csökkenteni kell és átsorolni a fedezett ügylet kitettségi osztályába.
- d) Késedelmes tételek növekedése - A vállalkozói, a lakossági, az ingatlannal fedezett kitettségi osztályba lévő tételek, valamint az önkormányzati és a 100%-os közszektorbeli intézményekkel szembeni kitettségek külön-külön át kell sorolni a késedelmes tételek közé.

- e) Késedelmes tételek közé átsorolt állományok - értékvesztés hányadok - kockázati súlyozás. Az átsorolt ingatlannal fedezett kitettségeknél meg kell határozni az átsorolt tételek értékvesztés hányadát 20%-nál nagyobb értékvesztést feltételezve
- 50%-os súlyozás rendelve a lakóingatlannal fedezett kitettség részekhez,
 - 100%-os súlyozást rendelve az egyéb ingatlannal fedezett kitettségekhez
- Az átsorolt állományokból a feltételezett értékvesztés hányad alapján meg kell határozni a 100%-os és a 150%-os kockázati súlyozás alá eső állományokat az alábbi tételeknél
- önkormányzatokkal szembeni kitettségek közül átsorolt tételek közszektorbeli intézménnyel szembeni kitettségek közül átsorolt tételek,
 - vállalkozói kitettségek közül átsorolt tételek,
 - lakossági kitettségek közül átsorolt tételek
- f) Hitelintézetekkel szembeni kitettségek
- A magyar hitelintézetekkel szembeni kitettségeknél a stressz teszt során - az ország minősítésének romlásán kívül - más hatással nem kell számolni.
- A más országokban bejegyzett hitelintézetekkel szembeni kitettségek esetében (ha lényeges a kitettség) az állománynak a mellékletben meghatározott részét át kell sorolni a késedelmes tételek közé a 100%-os kockázati súlyozási kategóriába, megfelelő értékvesztés elszámolását feltételezve

A késedelemnek és hitelminőség romlásnak a belső szabályzatokban való megközelítése

Ügyfél,- és partnerminősítés esetében:

Az ügyfél fizetési késedelme az ügyfél adóminősítésében, majd az adóminősítés felülvizsgálata során is jelentős szerepet játszik. A 90 napon túli és lényeges összegnek minősülő késedelem már a legkedvezőtlenebb ügyfélminősítési kategóriát vonhatja maga után.

Fedezetértékelés esetében:

A hosszabb fizetési késedelem a fedezet elértéktelenedését, értékesítésének ellehetetlenülését okozhatja.

A követelések minősítése esetében:

A kintlévőségek minősítése, értékvesztés elszámolása és céltartalék képzés rendje a Takarékszövetkezet ügyletminősítési és értékelési, a kintlévőségek értékvesztése és céltartalék képzés szablyai nevű szabályzatában (továbbiakban ügyletminősítési szabályzat), az Eszköz forrás értékelési szabályzatban és a fedezetértékelési szabályzatban kerültek rögzítésre.

A 2008. 12. 31.-ig hatályos 250/2000 (XII. 24) kormányrendelet előírásainak figyelembevételével a takarékszövetkezet elkészítette az "Ügyletminősítési és értékelési, értékvesztési és céltartalék képzési szabályzatot. Az eszközök minősítése alapján az értékvesztések és a visszaírások havonta kerülnek elszámolásra.

A Takarékszövetkezet egyedi és egyszerűsített minősítési eljárást alkalmaz.

A követelések a jogszabályi feltételeknek megfelelően kialakított belső szabályzat alapján 5 kategóriába kerülnek besorolásra.

Egyszerűsített minősítés: A minősítési kategóriát az ügyfél fizetési késedelme határozza meg: A Takarékszövetkezet az elszámolandó értékvesztés nagyságát az egyszerűsített minősítés hatálya alá tartozó tételek esetében az kintlévőség minősítési kategóriához rendelt fix értékvesztés %-kal határozza meg.

Egyedi minősítésekkel kapcsolatos értékelési szabályok:

A várható veszteség meghatározása elsősorban a fizetési késedelem alapján történik, de fontos tényező az ügyfél adósminősítése is.

A várható veszteséget csökkent(het)ji a biztosítékok értéke. A fennmaradó várható veszteségre a Takarékszövetkezet értékvesztést számol el. Az elszámolt értékvesztés %-a meghatározza az ügylet kintlévőség minősítési kategóriáját is.

A Takarékszövetkezet havonta, valamint minden mérlegfordulónapon felülvizsgálja a követelésállományát, azt negyedévente minősíti és amennyiben szükséges értékvesztést számol el. Az értékvesztés mértékét a kintlévőség megtérülése, a fedezet érvényesíthetősége, valamint behajthatóságának vizsgálata alapján határozza meg. Az értékvesztés/céltartalék növekedése, illetve csökkenése az eredménykimutatásban kerül elszámolásra.

A Takarékszövetkezet csak Magyarországon belül végez tevékenységet, ezért valamennyi tétele – így a hitelminőség romlást szenvedett és késedelmes kitettségek is - ezen országon belüli kitettségnek minősül.

A Takarékszövetkezet a hitelezésből származó kitettségek gazdasági ágazatbeli megoszlása:

Ágazat megnevezése	2008	
	millió forint (Br.)	%
Mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás, halgazdálkodás	236,147	4,67
Bányászat, bányászati szolgáltatás	0,001	0,00
Feldolgozó ipar	267,750	5,29
Villamos energia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	0,000	0,00
Vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgyűjtés, szennyvíztisztítás	0,000	0,00
Építőipar	161,945	3,20
Kereskedelem, gépjárműjavítás	128,604	2,54
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	38,697	0,76
Információ, kommunikáció	0,014	0,00
Szállítás, raktározás	146,342	2,89
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	0,007	0,00
Ingatlanügylek	283,529	5,60
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység, adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	6,842	0,14
Egyéb tevékenységek	9,916	0,20
Egyéni vállalkozók	648,566	12,81
Lakossági	3133,440	61,90
Összesen	5061,800	100,00

A számviteli beszámítások utáni kitettség értékek hitelezési kockázat mérséklés figyelembevétele előtti összege és a kitettség értékek **átlagos értéke** kitettségi osztályonként:

Adatok millió forintban!

Kitettség, mérleg tétel	Kockázat mérséklés előtt (Bruttó.)	Átlag
Központi kormányok és központi bankok	3314,959	3858,598
Regionális korm., vagy helyi önkormányzatok	63,607	34,442
Közszektorbeli intézmények	0,0	0,0
Multilaterális Intézmények	0,0	0,0
Nemzetközi szervezetek	0,0	0,0
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	1953,292	1558,275
Vállalkozások	1009,911	777,487
Lakosság	1298,452	1227,275
Ingatlannal fedezett követelés	2686,307	2634,903
Késedelmes tételek	295,327	379,715
Fedezett kötvények	0,0	0,0
Kollektív befektetési értékpapírok	0,0	0,0
Egyéb tételek	574,544	552,423
Összesen	11196,409	11023,117

Kitettségek hátralévő futamidő szerinti megoszlása:

Adatok millió forintban!

Ügyfél kategória	Hátralévő futamidő			
	Éven belüli	1-5 év között	5 éven túli	Lejárat nélkül
Regionális kormány	2861,233	453,726	0	0
Önkormányzat	0,809	62,798	0	0
Vállalkozások	334,599	190,955	478,357	6,000
Lakossággal szembeni	493,203	802,987	2688,514	0
Non-profit szervezetek	0,055	0	0	0
Késedelmes tételek	295,327	0	0	0
Hitelintézetek, bankközi betétek	1850,047	45,970	0	57,275
Egyéb tétel	252,033	0	0	322,521
Összesen	6087,306	1556,436	3166,871	385,796

A késedelmes tételek ügyfél kategória szerinti megoszlása:

- Jogi személyiségű vállalkozás 21,422 millió Ft
- Nem jogi személyiségű vállalkozás 5,749 millió Ft
- Lakosság 239,208 millió Ft
- Egyéni vállalkozók 28,948 millió Ft.

A hitelminőség romlást elszenvedett kitétségekre elszámolt és visszaírt értékvesztés, illetve a képzett és felhasznált céltartalékkal kapcsolatos kimutatás:

Adatok millió forintban!

Ügyfél kategória	Értékvesztés és céltartalék képzés	Értékvesztés és céltartalék visszaírás
Önkormányzatok	0,0	0,0
Jogi személyiségű vállalkozások	17,391	13,007
Nem jogi személyiségű vállalkozások	2,349	7,901
Egyéni vállalkozások	16,124	22,191
Lakosság	86,394	74,091
Non-profit szervezetek	0,008	0,008
Pénzügyi vállalkozások	12,375	32,655

A hitelminőség romlást elszenvedett kitétségek és a kapcsolódó értékvesztés elszámolásának bemutatása ügyfél kategóriánként a következő:

Ügyfél kategória	Nyitó	Elszámolt	Visszaírt	Záró
		Képzés	Felszabadítás	
Jogi személyiségű vállalkozások	34,582	17,391	13,007	38,966
Nem jogi személyiségű vállalkozások	7,185	2,349	7,901	1,633
Egyéni vállalkozások	29,484	16,124	22,191	23,417
Lakosság	93,326	86,394	74,091	105,629
Önkormányzatok	0,0	0,0	0,0	0,0
Non-profit szervezetek	0,0	0,008	0,008	0,0
Pénzügyi vállalkozások	36,145	12,375	32,655	15,865

d)A sztenderd módszer alkalmazásával kapcsolatos információk:

A kockázati súlyok meghatározásakor a Takarékszövetkezet a PSZÁF által is elfogadott hitelminősítő szervezeteket fogadja el.

A Takarékszövetkezet a hitelezési kockázat tőkekövetelményét a sztenderd módszer szerint számítja ki. A hitelezési kockázat mérséklés hatásának számítását a sztenderd módszer szerint, illetve a pénzügyi biztosítékok egyszerű módszere szerint végzi.

A sztenderd módszer alkalmazásánál a kockázattal súlyozott kitétség érték meghatározásához a Takarékszövetkezet minden kitétséget a hitelezési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről szóló 196/2007. (VII. 30.) Korm. rendeletben meghatározott kitétségi osztályok valamelyikébe sorolja be.

A kitétségek besorolásánál a Takarékszövetkezet figyelembe veszi a hatályos jogszabályokban (a hitelezési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről szóló 196/2007.

(VII. 30.) Korm. rendeletben, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének szolgáltatandó adatszolgáltatásra vonatkozó hatályos PM rendeletben) foglaltakat, valamint a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének a tárggyal kapcsolatosan nyilvánosságra hozott útmutatásait, állásfoglalásait és egyéb iránymutatásait.

e) Hitelezési kockázat-mérséklés tekintetében

A Takarékszövetkezet a tőkekövetelmény mérséklésénél nem számol a nettósításból adódó hatásokkal.

A Takarékszövetkezet által elfogadott fedezeteket fedezeti értékének számításának alapját

- az értékbecslésben meghatározott érték,
- a könyvszerinti érték,
- járművek esetében az EUROTAX katalógus összehasonlító árai

képezik.

A Takarékszövetkezet az egyes fedezetcsoportokat

- érvényesíthetősége,
- értékállósága,
- ellenőrizhetősége

alapján alakította ki.

Az elfogadott fedezetek lehetnek:

- Likvid fedezetek
- Közraktárjeggyel biztosított fedezetek
- Ingatlanok
- Egyedileg beazonosítható, nevesített ingóságok
- Egyéb fedezetek
- Garanciák, készfizető kezességek.

Az elfogadott fedezetek további csoportosítás szerint lehetnek:

- az előre rendelkezésre bocsátott és
- az előre nem rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezetek.

A Takarékszövetkezet nem fogadja el biztosítékként

- a saját maga által kibocsátott, tagsági jogokat megtestesítő értékpapírt;
- a hitelintézeti csoporthoz, pénzügyi holdinghoz, illetve vegyes tevékenységű csoporthoz tartozó másik vállalkozás által kibocsátott, tagsági jogokat megtestesítő értékpapírt,
- a Takarékszövetkezet, vagy a hitelintézeti csoporthoz, pénzügyi holdinghoz, vegyes tevékenységű csoporthoz tartozó másik vállalkozás a Gazdasági társaságokról szóló törvényben meghatározott közvetlen irányítását biztosító befolyása alatt álló részvénytársaság részvényét,
- olyan gazdasági társaság üzletrészét vagy részvényét, amely az adósban befolyásoló részesedéssel rendelkezik, illetve amelyikben az adósnak befolyásoló részesedése van.

A Takarékszövetkezet a garanciát nyújtókat és kezességet vállalókat a következőkben teszi közzé:

1. Központi kormány és bank:
2. Hitelintézet és befektetési vállalkozás:
3. Hitelintézettel egyenértékű prudenciális szabályozásnak megfelelő pénzügyi vállalkozás:

A Takarékszövetkezet hitelezési kockázat-mérséklésre a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. és az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány által nyújtott garanciákat is, beszámítja a kockázat mérséklésekbe.

A kitettségek– mérlegen belüli és kívüli nettósítás utáni – értéke, amelyek esetében készfizető kezességet, garanciát vett figyelembe a Takarékszövetkezet.

f) Kereskedési könyv vezetésével kapcsolatos információk:

A Takarékszövetkezet 2008. évben a Kereskedési könyv vezetése alól mentesítve volt.

g) Kereskedési könyvben nem szereplő részvényekre vonatkozó információk:

A kamatkockázatot a Takarékszövetkezet a sztenderd elemzés módszerrel méri. A kamatláb kockázat mérése negyedévente történik. Tőkekövetelmény 0,0 millió forint.

h) Működési kockázattal kapcsolatos információk:

A Takarékszövetkezet a nem megfelelő belső folyamatok és rendszerek, külső események vagy a személyek miatt felmerülő, illetőleg jogszabály, szerződés vagy belső szabályzatban rögzített eljárás megsértése vagy nem teljesítése miatt keletkező, eredményét és szavatoló tőkéjét érintő - működési kockázat tőkekövetelményét az alapmutató módszerével árnítja ki.

A működési kockázat alapmutató módszere szerinti tőkekövetelmény számítás elve azon alapul, hogy a működési kockázat a tevékenység méretével egyenes arányban növekszik, és a tevékenység mérete az irányadó mutatóval jól jellemezhető.

Az alapmutató módszere szerinti tőkeszámításhoz a Takarékszövetkezetnek az eredménykimutatás alapján kell kiszámolnia az irányadó mutatót az alábbiak szerint:

- a kapott kamat és kamat jellegű bevétel, valamint a fizetett kamat és kamat jellegű ráfordítás különbözete, és
- a bevételek forgatási célú részvényekből, részesedésekből (osztalékok, részesedések), kapott (járó) jutalék- és díjbevételek, pénzügyi műveletek nettó nyeresége és egyéb bevételek üzleti tevékenységből, valamint a fizetett (fizetendő) jutalék- és díjráfordítások, pénzügyi műveletek nettó veszteség különbözete összegének hároméves számtani átlaga.

A számítást a megelőző három üzleti év könyvvizsgáló által hitelesített éves beszámolója alapján kell elvégezni.

A számítások során nem vehető figyelembe:

- az értékvesztéssel, értékvesztés visszairással, céltartalék képzéssel vagy céltartalék-felhasználással kapcsolatos ráfordítás és bevétel,
- az általános igazgatási költség,
- a kereskedési könyv részét nem képező tételek – ide nem értve a devizát – eladásából
- az egyéb bevételek üzleti tevékenységből között szereplő, biztosítási események miatti kártérítésből származó bevétel.

Az irányadó mutató számítása során csak a pozitív előjelű összeget lehet figyelembe venni. Ha ez az összeg egy év vonatkozásában negatív vagy nulla, akkor a fennmaradó két évhez tartozó pozitív összegek számtani átlagát kell figyelembe venni. Ha az összeg két év vonatkozásában negatív vagy nulla, akkor kizárólag annak az évnek az adatát kell figyelembe venni, amelynek esetében az összeg pozitív.

A Takarékszövetkezet működési kockázatának tőkekövetelménye az előbbieket szerint számított irányadó mutató tizenöt százaléka.

A tőkekövetelmény összege a 2008. évre: 96,973 millió forint.

Bak és Vidéke Takarékszövetkezet